

Sygn. akt II S 29/19

POSTANOWIENIE

Dnia 7 marca 2019 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny – Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Jarosław Tyrpa (sprawozdawca)

Sędziowie: SO Joanna Czernecka

SO Magdalena Meroń-Pomarańska

po rozpoznaniu w dniu 7 marca 2019 r. w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi Kancelarii (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

przy uczestnictwie Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie

o stwierdzenie naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Rejonowym dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie w sprawie o sygnaturze akt I Nc 5676/18/K

postanawia:

1. stwierdzić, że w postępowaniu toczącym się przed Sądem Rejonowym dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie o sygnaturze akt I Nc 5676/18/K doszło do naruszenia prawa skarżącego Kancelarii (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki;
2. przyznać skarżącemu Kancelarii (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie kwotę 2 000 zł (dwa tysiące) złotych;
3. w pozostałej części skargę oddalić;
4. zwrócić skarżącemu kwotę 200 zł (dwieście) uiszczoną tytułem opłaty od skargi.

SSO Joanna Czernecka SSO Jarosław Tyrpa SSO Magdalena Meroń-Pomarańska

UZASADNIENIE

(...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. domagał się stwierdzenia, że w postępowaniu prowadzonym przed Sądem Rejonowym dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie sygn. akt I Nc 5676/18/K doszło do przewlekłości postępowania, przyznania sumy pieniężnej w kwocie 3000zł, nakazanie Sądowi niezwłocznych działań zmierzających do wydania postanowienia i zwrotu uiszczonej opłaty od skargi. Zaistnienie przewlekłości postępowania skarżący upatruje w tym, że wniosek o nadanie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty nie został rozpoznany przez ponad dwa miesiące od jego złożenia przy trzydniowym terminie, jaki ustawodawca przewidział na jego rozpoznanie.

W odpowiedzi na skargę Skarb Państwa - Sąd Rejonowy dla Krakowa Krowodrzy w Krakowie wniósł o oddalenie skargi, wyjaśniając, że opóźnienie w rozpoznaniu wniosku o nadanie klauzuli wykonalności wynikało z okresu

świętecznego. Skarb Państwa wskazał, że dotrzymanie terminu trzech dni na rozpoznanie wniosku jest nierealne w sytuacji braków kadrowych i nadmiernego obciążenia obowiązkami.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Stosownie do treści art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jednolity - Dz. U. z 2016 roku, poz. 1259 ze zm.) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawilosci, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania (art. 2 ust. 2 ustawy).

Analiza akt sprawy I Nc 5676/18/K nie pozwala na odparcie zarzutu skarżącego, iż w toku tego postępowania doszło do naruszenia jego prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. W samej zresztą odpowiedzi na skargę zwraca się uwagę na znaczne opóźnienie z jakim do akt dołączono wniosek. Nastąpiło to po upływie półtora miesiąca od daty wpływu wniosku do Sądu i już sama ta okoliczność jest przesądzającą do stwierdzenia przewlekłości postępowania. Trudno bowiem racjonalnie wyjaśnić sytuację, w której pisma stron, które wpływają do Sądu nie są bezpośrednio dołączane do akt. Nie chodzi przy tym o opóźnienie kilkudniowe ale o znaczny okres, trwający prawie pięćdziesiąt dni. Dołączenie pisma do akt nie można uznać za czynność skomplikowaną i winno ono następować niezwłocznie. Czynność ta nie przypadła na okres świąteczny, skoro trwała od 31 października 2018 roku (data złożenia pisma na dzienniku podawczym) do 17 grudnia 2018 roku (data faktycznego dołączenia pisma do akt) i z tego względu nie może zostać uznana za usprawiedliwioną.

Opóźnienia w rozpoznaniu wniosku o nadanie klauzuli wykonalności w kontekście stwierdzenia przewlekłości postępowania, nie można usprawiedliwiać brakami kadrowymi, nawet jeśli odpowiedzialność za ich wystąpienie nie leży po stronie Sądu. Wprowadzenie do polskiego porządku prawnego skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki było skutkiem przyjętych przez państwo polskie zobowiązań międzynarodowych i orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, który w wyroku z dnia 26 października 2000 roku w sprawie Kudła przeciwko Polsce (skarga nr 30210/96) stwierdził, że w krajowym porządku prawnym brak jest instrumentu prawnego zapewniającego skarżącym dochodzenie prawa do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie w rozumieniu art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. Obowiązek przestrzegania przyjętych zobowiązań międzynarodowych i zapewnienia obywatelom ochrony w celu ich dochodzenia spoczywa na państwie jako takim. Dlatego też obowiązek zorganizowania warunków należytego sprawowania władzy jurysdykcyjnej spoczywa na wszystkich jego władzach (organach). Nie można go odnosić tylko do organów władzy sądowniczej (wymiaru sprawiedliwości). Państwo ma więc obowiązek takiego zorganizowania warunków sprawowania władzy jurysdykcyjnej (w tym zapewnienia optymalnej obsady kadrowej), aby nie dochodziło do przewlekłości postępowania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2005 r., III SPP 34/05, OSNP 2005 nr 20, poz. 327 oraz z dnia 3 czerwca 2005 r., III SPP 109/05, OSNP 2006 nr 1-2, poz. 33). Podniesiony przez Skarb Państwa brak zapewnienia należytej kadry i nadmierne obciążenia, jakkolwiek faktycznie uniemożliwiające sprawne rozpoznawanie spraw i muszące rodzić opóźnienia, nie może usprawiedliwiać państwa, jako podmiotu

naruszającego postanowienia Konwencji. Wskazywanej przy tym w odpowiedzi na skargę sytuacji nie można także uznać za nagłej, nieprzewidywalnej i przejściowej, która nie daje się możliwa do zapobieżenia przy założeniu sprawnej organizacji działania wymiaru sprawiedliwości. Władze państwowe (ustawodawcza, wykonawcza) powinny podjąć bowiem przedsięwzięcia (legislacyjne, organizacyjne, finansowe), które pozwoliłyby na rozpoznanie spraw bez nieuzasadnionej zwłoki. Konwencja nakłada bowiem na państwa obowiązek zorganizowania systemu prawnego w sposób umożliwiający sądom spełnienie wymagań art. 6 ust. 1 Konwencji (por. orzeczenie ETPCz z dnia 13 lipca 1983 r., skarga nr 8737/79, w sprawie Zimmermann i Steiner przeciwko Szwajcarii).

W świetle powyższego Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie 1 sentencji na podstawie art. 12 ust. 2 powołanej ustawy, zgodnie z którym uwzględniając skargę, sąd stwierdza, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania.

Stosownie do treści art. 12 ust. 4 powołanej ustawy uwzględniając skargę, sąd na żądanie skarżącego przyznaje od Skarbu Państwa, a w przypadku skargi na przewlekłość postępowania prowadzonego przez komornika - od komornika, sumę pieniężną w wysokości od 2000 do 20 000 złotych. Wysokość sumy pieniężnej, w granicach wskazanych w zdaniu pierwszym, wynosi nie mniej niż 500 złotych za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, niezależnie od tego, ilu etapów postępowania dotyczy stwierdzona przewlekłość postępowania. Sąd może przyznać sumę pieniężną wyższą niż 500 złotych za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, jeżeli sprawa ma szczególne znaczenie dla skarżącego, który swoją postawą nie przyczynił się w sposób zawiniony do wydłużenia czasu trwania postępowania. Na poczet tej sumy zalicza się kwoty przyznane już skarżącemu tytułem sumy pieniężnej w tej samej sprawie. Żądana przez skarżącego kwota 3000 zł jest wygórowana. W ocenie Sądu Okręgowego za odpowiednią należy uznać kwotę 2000 zł. Uwzględnia ona czas trwania przewlekłości i nieprzyczynienie się skarżącego w żaden sposób do jej powstania. Żądanie przyznania kwoty wyższej nie było uzasadnione. Ponieważ po wniesieniu skargi Sąd Rejonowy rozpoznał wniosek i nadał klauzulę wykonalności nie było konieczne wydawanie Sądowi Rejonowemu zaleceń.

Sąd Okręgowy na podstawie art. 17 ust. 3 powołanej ustawy zwrócił skarżącemu kwotę 200 zł, stanowiącej uiszczoną opłatę od skargi.

SSO Joanna Czernecka SSO Jarosław Tyrpa SSO Magdalena Meroń-Pomarańska